

N:o 14.

Ank. till Riksd. kansli den 6 mars. 1890, kl. 3 e. m.

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 6, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om inrättande af gymnastikundervisning vid rikets folkskolor.

Uti en inom Andra Kammarerna väckt, till utskottet hänvisad motion, n:o 159, har herr *N. S. Håkansson* hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida en ordnad gymnastik med billiga kostnader skulle kunna inrättas vid rikets folkskolor.

Till stöd för detta förslag anför motionären följande: »Då det enligt min öfvertygelse skulle blifva till stor nytta icke allenast för det uppväxande släktets kroppsutveckling, utan äfven kunna varda till väsentligt gagn för och underlättande af den allmänna vapenöfningen, om en ordnad gymnastik inrättades vid rikets folkskolor, hvilken äfven efter slutad skoltid skulle kunna fortsättas intill den tid, som beväringensåldern inträder, har jag tänkt mig, att denna gymnastik med förberedande öfningar äfven i marscher och handtering af vapen utan så stora kostnader kunde anordnas på det sätt, att skolläraren, ifall han vore dertill lämplig eller eljest en korporal mot skälig ersättning be-

ordrades som lärare, och att undervisningen under viss tid om året borde försiggå en dag i veckan, nemligen lördagarne.»

Det vill synas, som motionären helt och hållet förbisett, att gymnastik redan är, enligt gällande folkskolestadga, inom såväl folkskolan som småskolan ett obligatoriskt undervisningsämne. Utskottet medgifver villigt, att detta uppfostringsmedel hittills i förhållande till andra ämnen intagit en underordnad ställning. Folkskoleinspektörernas senaste femårsberättelser bekräfta ock detta förhållande. Enligt dessa har undervisningen i gymnastik och vapenöfning under senare åren ej undergått någon synnerligt nämnvärd förbättring, utom i städerna och några få ställen på landet. Såsom samverkande orsaker till gymnastikens låga ståndpunkt i flertalet af landsbygdens folkskolor nämnas bristande utrymme i skolsalarne, saknaden af redskap, föräldrars motvilja mot gymnastiköfningarna, bristfällig utbildning i synnerhet hos de äldre lärarne samt slutligen den likgiltighet, hvarmed många af skolans målsmän betrakta detta öfningsämne.

Utskottet befarar, att de af motionären föreslagna åtgärderna icke äro egnade att i någon väsentlig mån undanrödja de förut nämnda hindren och dymedelst främja gymnastikens framgång. Äfven anser sig utskottet böra påpeka såsom mindre lämpligt i motionärens framställning, att de gymnastiska öfningarne skulle förläggas till en enda dag i veckan. Närmaste följden häraf blefve sannolikt den, att barn, som hade ett längre stycke väg till skolan, helt enkelt uteblefve. Genom en dylik anordning skulle ock ett af skolgymnastikens hufvudsakligaste ändamål, nemligen att utgöra en motvigt mot de skadliga följderna af för mycket stillasittande, i hög grad förfelas.

Beträffande åter motionärens förslag, i hvad det afser ungdom, som utträdt ur skolåldern, förefaller hans tanke i detta afseende vid första påseendet mycket tilltalande. Men utskottet har icke kunnat förbise de svårigheter, som skulle möta genomförandet af en sådan anordning. Dit hör i främsta rummet bristen på dugliga instruktörer. Att de af motionären föreslagna korporalerna icke äro lämpliga, inses lätt; ty här kan egentligen icke blifva fråga om vanlig soldatexercis, som afser att utbilda krigare, utan meningen skulle väl vara att genom en ändamålsenligt ordnad pedagogisk gymnastik på ett allsidigt sätt bidraga till ungdomens fysiska utveckling.

Hvad slutligen kostnaderna för genomförandet af motionärens för-

slag beträffar, kunna icke dessa utan särskild utredning bedömas. Klart är emellertid, att de torde komma att blifva icke så obetydliga.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 mars 1890.

På utskottets vägnar:

G. F. ÖSTBERG.

Reservation

af herr *N. S. Håkansson*.
